

Asia: VN/10675/2019

Lausuntopyyntö eräitä makrovakauden valvontavälineitä koskevasta luonnoksesta hallituksen esitykseksi

Lausunnonantajan lausunto

Yleiset huomiot esityksestä ja ehdotetusta aikataulusta

Vammaisfoorumi kannattaa mietinnön tavoitteita ja pitää esitettyjä keinoja pitkälti oikeansuuntaisina. Vammaisfoorumi haluaa kuitenkin esittää huolensa sääntelyn muutosten vaikutuksesta esteettömään asuntorakentamiseen ja peräänkuuluttaa vammaisvaikutusten arviointia. Esteettömämpi asuntorakentaminen on pitkälti uudistuotantoa eikä tämän toimintaedellytyksiä tule vaarantaa. Vammaisfoorumi muistuttaa myös, että vammaisilla ihmisillä on tyypillisesti muuta väestöä pienemmät tulot. Yhdenvertaisempien mahdollisuuksien näkökulmasta Vammaisfoorumi pitäisi tarkoituksenmukaisena mahdollistaa kohtuullisena mukautuksena ainakin vammaisille ihmisille pidemmät laina-ajat, jotta omistusasunnon hankinta voisi olla useammalle mahdollista. Tämä on erityisen tärkeää kasvukeskuksissa, jotka muutoin tarjoavat enemmän esteettömiä palveluita ja liikkumismahdollisuuksia. Tämä ehdotus olisi linjassa YK:n vammaisyleissopimuksen artikla 19 kanssa, jonka mukaan sopimusosapuolten on varmistettava mm. että "vammaisilla henkilöillä on yhdenvertaisesti muiden kanssa mahdollisuus valita asuinpaikkansa sekä se, missä ja kenen kanssa he asuvat, eivätkä he ole velvoitettuja käyttämään tiettyä asuinjärjestelyä;". On hyvä nostaa esiin myös Suomen Agenda2030 -tiekartan tavoitteet sosiaalisesti kestävästä Suomesta.

Vammaisfoorumi haluaa myös nostaa esiin, että finanssialan yritysten toiminnassa asuntolainojen myöntämisen yhteydessä tarjottavia lainaturvavakuutuksia työkyvyttömyyden tai työttömyyden riskin vuoksi (ns. sosiaalinen suorituseste suoritua asuntolainan takaisinmaksusta) on evätty vammaisilta asuntolainanhakijoilta, mikä on vammasta johtuvaa syrjintää, jos mitään todellista vakuutusmatemaattista riskiä ei ole osoitettavissa vakuutusehdoissa.

Mikäli vammaisilla henkilöille ei ole tosiasiallisesti mahdollisuutta käyttää myös omistusasumista asumisjärjestelyn muotona, rajoittuvat heidän mahdollisuutensa vuokra-asumiseen. Tällä on todennäköisesti pitkällä aikavälillä asumistuen kustannuksia ja mahdollisesti asuntojen muutostarpeiden rahoittamista kasvattava vaikutus.

Vastaavasti, mikäli esteettömän rakentamisen kohdalla mahdollisestaan joustavammat rahoitusratkaisut, tukee tämä osaltaan esteettömään rakennuskannan muodostumista sekä yhdenvertaisempia mahdollisuuksia asumiseen. Mikäli myös vammaiset henkilöt voisivat useammin saada tosiasiallisen mahdollisuuden vaurastua omistusasumiseen kautta, olisi tällä myös varallisuuseroja ja eriarvoisuutta vähentävä vaikutus. Vammaisfoorumi pitäisi täten tarkoituksenmukaisena, että vihreän rakentamisen lisäksi myös sosiaalisesti kestävää esteetöntä rakentamista tuettaisiin ja kannustettaisiin eri keinoin. Trendinä on ollut, että vihreä rakentaminen saa muita joustavampaa tai edullisempaa rahoitusta. Sama tulisi mahdollistaa myös sosiaalisesti kestäväälle rakentamiselle, joka on erityisen tärkeää huomioiden Suomen ikääntyvä väestö ja muu demografinen kehitys. Tässä haasteena on kuitenkin se, että on epäselvä mihin standardeihin nämä kannustimet voisi kytkeä. Siksi Vammaisfoorumi peräänkuuluttaa Suomen valtiota - esimerkiksi VNTEAS:n avulla selvittämään ja kehittämään sopivia standardeja, jotka huomioivat fyysiset, kognitiiviset ja aisteihin liittyvät esteettömyyden tarpeet läpinäkyvällä tavalla. Tämä näkökulma olisi myös hyvä ottaa huomioon Suomen implementoidessa esteettömyysdirektiivin 3. liitettä, joka liittyy rakennettuun esteettömyyteen. Luotettavien standardien avulla olisi siten mahdollista entistä paremmin edistää ekoloogisesti, sosiaalisesti ja taloudellisesti kestävää Suomea, hallitusohjelman mukaisesti.

Vammaisfoorumi nostaa myös esille, että olisi tarpeen kehittää eri toimijoiden yhteistyössä (hyvinvointialueet, Kela) eri asiakasmaksukattojen yhdistämistä ja automaattista huojennusta koskeva järjestelmä. Tällä olisi myös merkittävä vaikutus vammaisten henkilöiden velkaantumisen estämiselle ja talouden tasapainottamiselle yhdenvertaisuuden huomioivalla tavalla. On kohtuutonta, että asiakasmaksujen takia monia päätyy velkakierteeseen.

1. Laki luottolaitostoiminnasta annetun lain muuttamisesta

-

2. Laki Finanssivalvonnasta annetun lain muuttamisesta

-

3. Laki Finanssivalvonnan valvontamaksuista annetun lain 6 §:n muuttamisesta

-

4. Laki eräiden luotonantajien ja luotonvälittäjien rekisteröinnistä

-

5. Laki rahapesun ja terrorismin rahoittamisen estämisestä annetun lain muuttamisesta

-

6. Laki kuluttajansuojalain muuttamisesta

-

Kyröläinen Anni
Vammaisfoorumi ry